τὸν ἑαυτό τους. Τὴν πίστη τούτη τὴν ηὗρε ὁ Ψυχάρης αὐτὴ τὴ φορὰ στοὺς Ἕλληνες. Ἡ λευτεριὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ βασίλειου εἶναι γι' αὐτὸν ἕνα γεγονὸς σχετικὸ μὲ τὴν Προκήρυξη τῶν δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου, ποὺ εἶναι τὸ Βαγγέλιο κάθε λαοῦ. Κι ἀφοῦ δοκίμασε νὰ ξαναύρη κάτου ἀπὸ τὰ στοιβασμένα χαλάσματα τῶν περασμένων τὶς ἀληθινὲς γραμμὲς τοῦ ἰδεώδικου ναοῦ ποὺ χρειάζεται νὰ ξαναχτιστῆ στὴν Ἑλλάδα, ἐμπνεόμενος μαζὶ ἀπὸ τὸ παράδειγμα τῶν ἀρχαίων κι ἀπ' ὅσα δασκαλεύει ὁ τωρινὸς καιρός, ὁ Ψυχάρης ξανακατέβηκε πρὸς τὸ λαό, τὸν ἄκουσε, τόνε ρώτησε, τόνε σπούδασε, μὲ ἀγάπη καὶ μὲ γνώση. Τὸ Βυζάντιο τοῦ ἀποκάλυψε τὴν ἀληθινὴ πηγὴ τῆς ἀληθινῆς γλώσσας, ἐκείνης ποὺ μιλεῖ ὁ λαός. Ὁ Ψυχάρης θέλησε νὰ τὴν ἀνυψώση καὶ μὲ περγαμηνὰ ἀρχοντιᾶς, πλουτίζοντας ἀράδα ἀράδα, τὴ χρονογραφία, τὸ μυθιστόρημα, τὸ δράμα. Τὸ ἔργο εἴτανε δυσκολώτατο, ὁ Ψυχάρης εἶχε νὰ πολεμήση μὲ χίλιες δυὸ ἐπιρροές. Καὶ μὲ ὅλα του τὰ ὄνειρα, καὶ μὲ ὅλες του τὶς ἐλπίδες, καὶ μὲ ὅλη του τὴν παραδειγματικὴ ἐπιμονή, ἀντιστάθηκε στὶς φουρτοῦνες· σήμερα βγῆκε νικητής.

Οἱ ὀπαδοὶ τοῦ ψυχαρισμοῦ στὴν Ἑλλάδα εἶναι πλῆθος. Τὶς ἀγωνίες του τοῦτες, τοὺς ἀγῶνες του, τὶς φαντασίες του, τὶς ἐλπίδες του μᾶς ἱστορίζει μέσα στὴν *Ἀπολογία* του, ποὺ δὲν εἶναι μονάχα ἡ ἀπολογία γιὰ τὸ ἔργο του, μὰ καὶ γιὰ τὸ σύστημά του. Ἐξηγεῖ τὴ μέθοδό του καὶ τοὺς ἀναγκαιότατους λόγους ποὺ τὴν ἐπιβάλλουν. Οἱ λογοτέχνες ποὺ παραδεχτῆκαν τὸ ψυχαρικὸ σύστημα, εἶναι πολυάριθμοι. Συχνὰ βγαίνουν φύλλα ποὺ ὑπερασπίζουνται τὸν ψυχαρισμό. Τὸ σπουδαιότατο εἶναι ὁ «*Νουμᾶς*». Εἶναι τὸ φύλλο ποὺ ἀμέσως ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ρίχτηκε μέσα στὸ γλωσσικὸ ἀγῶνα. Τὸ διευτύνει ὁ κ. Ταγκόπουλος, συγραφέας μὲ μεγάλο ταλέντο. Δὲν πρέπει νὰ εἴμαστε οἱ ὑπερασπιστὲς τοῦ περασμένου· νὰ τὸ ἐξακολουθοῦμε μόνο μὲ τὰ νέα στοιχεῖα ποὺ κρατᾶμε.

Ὁμολογῶ πὼς πολὺν καιρὸ ἔκαμα νὰ παραδεχτῶ τὸ σύστημα τοῦ Ψυχάρη· τώρα ἀπόχτησα τὴν πεποίθηση πὼς εἶναι χρήσιμο».

ARY RENÉ D'YVERMONT

ΤΡΕΛΛΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

«—*Παραμυθάκι νὰ σοῦ εἰπῶ στὰ χέρια μου ἔλα*
Παιδάκι μου ἀγγελόμορφο, χρυσὸ παιδί μου...»
Μὰ τὸ παιδάκι μήτ' ἐκοίτασε, μηδ' ἐγέλα·
Στὸ χῶμα ὅμως κάτι
Μὲ σοβαρὸ ἕνα μάτι
Κάτι σκαλίζει· τὸ θωρεῖ καὶ τῆς μιλεῖ,
Πνεῦμα Κυρίου σὰν νὰ λαλεῖ :
—Τὴν Ἱστορίσ, ὦ μάννα, εἰπές μου ἂν ξέρεις
Κάποιου Ἰωσὴφ—ἄλλου Ἰωσὴφ—εὐσχήμου....

«—*Μαννούλα ἐγώ, παραμυθάκια ξέρω*
Τέτοια, ποὺ σοῦ ὀμορφαίνουνε τὸν Κόσμο
Καὶ πᾶνε τὰ παιδάκια
Κάτου ἀπὸ τὰ ὡραῖα δεντράκια
Ποὺ ξαπλωμένα παίζουνε στὸ διόσμο
Μαζὶ ὅλα μὲ γλυκόλαλα τραγούδια
Σὰ ρόδιν' ἀγγελούδια...
Παιδάκι μου ἀγγελόμορφο, δὲν ξέρω
Γιὰ τὸν Ἰωσὴφ ἐκείνονε...τὸ γέρο.»

—Θωρεῖς, Μαννούλα μου καλή, τὴ δρῦ
Ποὺ ἀπάνου στὴν κορφὴ μὲ περηφάνεια
Τοῦ Γολγοθᾶ, φουντόνει, καὶ μερόνυχτα θωρεῖ
Τἀστέρια στὴν κορφή της, σὰ στεφάνια...
Κοὶ ποὺ τήνε σκαλίζουν
Καὶ μὲ δάκρυα τὴν ποτίζουν
Ἄγγελοι δακρυσμένοι, νἀπαλύνει
Μιὰ νύχτα νὰ κοπεῖ...καὶ θεία νὰ γίνει ;
Μὰ ἐνῷ τὴ ρίζα της μιὰ δραγκολιᾶ τὴν περιζόνει
Τἀστροπελέκι τ' οὐρανοῦ νεκρὴ τὴν ἐξαπλόνει
Καὶ δυὸ ἔχουνε τῆς δρῦς ξύλ' ἀπομείνει...

«—*Παιδάκι μου, τί λές ; τί λές ; ἡ μαύρη*
Λόγια εἶναι ἐτοῦτα ἀλλόκοτα καὶ ξένα !...»
— Μὰ νά, ἔτσι, μ' ἀνοιχτὲς ἀγκάλες, ναὔρει
Μπορεῖ τάχατε ὁ νοῦς σου, ἔτσι γιὰ σένα
Πικρό, τόσο πικρό...
Ποῦ μ' ἔβλεπες Νεκρό ;...
Μὴν κλαῖς, χρυσῆ Μαννούλα, ἕνα ὄνειρό μου
Σοῦ εἶπα...κ' ἰδὲς τί ἐσκάλιζα ἐδῶ κάτου
Στὸ χῶμα: τὸ σημάδι τοῦ ὥριου μου θανάτου...
Πόσο ἐπονοῦσε αἱματωμένο τὸ πλευρό μου...
Στ' ὄνειρό μου !...

Σπέτσες ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

ΟΙ ΕΠΙΜΕΝΙΔΗΔΕΣ

(Κωμωδία ποὺ παίζεται στὰ σύγνεφα καὶ στὰ καθαρευουσιάνικα κεφάλια).

(Συνεδριάζει τὸ πατριωτικὸ κομητάτο ἀπάνου στὰ σύγνεφα. Ὁ Μιστριώτης ξαγριεμένος περπατάει δῶθε κεῖθε μὲ τὸ γνωστὸ ἰδικίτερο τρόπο του — τρία βήματα σιγανὰ καὶ μικρὰ κ'ἕνα γλήγορο καὶ μεγάλο—βαστῶντας στὸ χέρι του ἕνα δόρατο καὶ μιὰ ἀσπίδα. Κοιτάει κατὰ τὴ Ρουσία καὶ τὴ φοβερίζει. Ὁ ἐμμανὴς ἐθνικὸς ποιητὴς Φωκίος Πανᾶς, πάει νὰ γγίξη μὲ τὰ ἀγριεμένα μαλλιὰ καὶ μουστάκια του τὸν Ὄλυμπο. Τὰ μέλη τοῦ Κομητάτου εἶναι σιγμένα σὲ βαθειὲς σκέψες. Βρίσκουνται ἐκεῖ ὁ Σταματάκιος Βλάβακιος, ὁ [illegible], ὁ Γαρδίκας, ὁ Φαραντάτος, ὁ Κανελλίδης, ὁ Καλαποθάκης, ὁ Πώπ, ὁ Μαρῖνος ὁ Ζησίου, ποὺ πάντα φορεῖ πένθος γιὰ τὸ θάνατο τοῦ ἀρχαίου Περικλῆ, ὁ Χατζηδάκης καὶ ἄλλοι).

Ὁ Μιστριώτης. Τὸ πρᾶγμα ἔρθασεν εἰς τὸ μὴ περαιτέρω. Δεῖ χρήσασθαι σοβαροῖς μέτροις.

Ὁ Πανᾶς. Ἡ πατρὶς δακρυχέουσα τείνει ἡμῖν τὴν χεῖρα ἵνα ζητήση τὴν ἑαυτῆς σωτηρίαν.

Ὁ Κανελλίδης. Βεβαίως. Διάβολε, διάβολε. Ὁ κίνδυνος τῶν στρεβλωτῶν τῆς ἀδαμαντίνου καὶ περιχρύσου ἡμῶν γλώσσης, πρέπει ἐπὶ τέλους νὰ παταχθῆ ἅπαξ διὰ παντός.

Ὁ Μιστριώτης. Τὸ σοβαρὸν εἶναι ὅτι οἱ ἄθλιοι παρασύρουσι πολλοὺς μετ' αὐτῶν, ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ. Καὶ ἐξ αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ τεμένους τῶν Μουσῶν, τοῦ Πανεπιστημίου λέγω, προσηταιρίσαντο καθηγητάς τινας. Ἡ ἐξάπλωσίς των μὲ ἀνησυχεῖ.

(Ἔξαφνα ἔρχεται ἡ Ἔμπνευση καὶ χτυπάει μιὰ κατραπακιὰ στὸ Σταματάκη Ἀβλάβη. Αὐτὸς ἀνεβαίνει ψηλὰ σ' ἕνα ἄλλο σύγνεφο καὶ ἀρχίζει νὰ ξερωνίζη κουνῶντας τὰ χέρια του.)

Ὁ Στ. Ἀβλάβιος. Χαῖρε ὦ πλοιοθραυσία
Χαῖρε κοσμοπωλησία
Χαῖρε νοῦς ὁ τριχωτός.
Χαῖρε μάθησις χυδαίων
Χαῖρε κρίσις ἀγελαίων
Πλήρης σθένους καὶ φωτός.
Ἐκ τοιούτων ἀνδραπόδων
τοῦ βορβόρου, τῶν τριόδων
Ἀναμένει ὁ «Νουμᾶς»,
Κράτος ἐν τῷ νῦν αἰῶνι
Νίκην ἐν μακρῷ ἀγῶνι
Εὐτυχίαν καὶ τιμάς.

(Ὅλοι χεροκροτοῦν)

Ὁ Μιστριώτης. Τυγχάνεις ὤν, ὦ 'γαθέ, ὁ νέος ἡμῶν Πίνδαρος. Τοῦτο ὅμως δὲν ὠφελεῖ ἡμᾶς. Οἱ ἄθλιοι...

Ὁ Πανᾶς. Οἱ Π α ν ά θ λ ι ο ι.

Ὁ Μιστριώτης. Οἱ πανάθλιοι πρέπει νὰ ἐκλείψωσιν ἐκ τοῦ προσώπου τῆς γῆς.

Ὁ Κανελλίδης. Νὰ φονεύσωμεν τοὺς προδότας. Διαβλέπω εὐκρινῶς ἐε ταῖς πράξεσιν αὐτῶν Σλαβικὸν καὶ πάλιν δάκτυλον... Διάβολε, διάβολε...

Ὁ Γαρδίκας. Μάχαιραν διδόασι τῷ ἔθνει. Ἀλλὰ μάχαιραν καὐτοὶ δεῖ λαβεῖν.

Ὁ Πανᾶς. Πρῶτον τὸν προδότην καὶ διευθυντὴν τῆς σπείρας, ὅστις ἔγραψε ἵνα πίω τοὺς στίχους μου ἀντὶ κωνείου, θὰ φονεύσω. Καὶ ὕστερον ὅλους τοὺς ἄλλους, μηδενὸς ἐξαιρουμένου. Τὸ αἶσχος ὃ προσάπτουσι τῇ πατρίδι θὰ ἀποπλυνθῇ δι' αἵματος.

(Λέγει κι' ἄλλα χοντρὰ λόγια... Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἕνας φοβερὸς ἀγέρας φύσηξε ἀπὸ τὸ καινούριο βιβλίο τοῦ Περικλῆ Γιαννοπούλου, κ' ἔκαμε ἕνα σύγνεφο νὰ παραμερίση λιγάκι. Φάνηκε τότες ὁ ἱερὸς βράχος μὲ τὸν Παρθενῶνα. Ὅλοι σηκώνουντὰι καὶ τοῦ κάνουνε ντεμενάδες. Ὁ Ζησίου κλαίει δυνατὰ ἀπὸ τὴ συγκίνηση).

Ὁ Μιστριώτης. Οὐκ ἔστι κλαυθμῶν καιρός. Ἀκούσατέ μου πῶς ἔχει καταλεπτῶς τὸ ζήτημα. Ἐν τοῖς ἐπικλινέσι ἐδάφεσι τῆς τῶν αἰώνων σταδιοδρομίας...

(Βγαίνει ἕνα λόγο, ποὺ βαστάει 10 μέρες καὶ 10 νύχτες, λέγοντας πάλι ὅλα τὰ ἴδια πράματα ποὺ ἔχει πῆ ἀπὸ τότε ποὺ γεννήθηκε ἴσα με σήμερα. Τὰ μέλη τοῦ κομητάτου στὸ μεταξὺ πέφτουνε σὲ μακάριο ὕπνο. Βλέπουνε διάφορα ὀνείρατα γιὰ τοὺς χυδαϊστὲς καὶ παραμιλᾶνε Τὰ παραμιλήματά τους αὐτὰ εἶναι τὰ διάφορα ἄρθρα τους, ποὺ φανήκανε στὶς ἐφημερίδες. Στὸ τέλος ἀποκάνει ὁ Μιστριώτης, κι' ἀποκοιμιέται κι' αὐτός. Ἂν καμιὰ φορὰ ξυπνήσουνε, θὰ φρίξουνε πάλι βλέποντας «τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ χυδαϊσμοῦ». Ἴσως ὅμως νὰ μὴν ξυπνήσουνε καὶ ποτέ).

ΧΥΔΑΪΣΤΗΣ

Τ'ΑΡΓΑΛΙΟΥ

(Βλάχικο)

Ἂν τὸ πηγάδι στέρεβε
θάμενε τὸ ποτίμι,
καὶ ἂν ξεραίνονταν
κι' ἀφτὸ
τὸ κρουσταλλένιο τὸ νερὸ
ποὺ ἔχει ἡ πηγή μας
θὰ δρόσιζέ μις ὅλους.
Μὰ μιὰ καρδιὰ
δίχως χαρὰ
κιμιὰ χαρὰ δὲν ἔχει.

Τί τῆς καρδιᾶς σου κάμανε
καὶ λὲς ἀφτὰ τὰ λόγια ;

Πρῶτανε καὶ τῆς ἔκλεψαν
τὴ νύχτα τὴ χαρά της
καὶ ἀπὸ τότες σκοτεινιὰ
στὸ δρόμο της ἀπλώθη.

Τὸ χελιδόνι ἂν πέθανε
θάμενε ὁ σπουργίτης,
κι ἂν τὸ χαλάζι ἔκοφτε
τὸ στάρι στὰ λιβάδια
πάντα τὸ κεχρὶ
θὰ εἴτανε δικό μα .
Μὰ δίχως ἀγάπη ζωὴ
καθόλου δὲν ἀξί

Τί ἔπαθ' ἡ ἀγάπη σου
καὶ λὲς τοῦτα τὰ λόγια ;

Μοῦ τήνε σκότωσε καταραμένο χέρι
μέ̃να μαχαῖρι δίκοφτο
καὶ δὲν μποροῦσα ἡ φτωχὴ
νὰ σταματήσω τὴν ὁρμὴ
τοῦ μάβρου της αἱμάτου.

ΜΗΤΡΟΣ ΔΕΣΠΟΙΝΗΣ

Ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Ἀπὸ τὶς καθημερινὲς ἐφημερίδες ἔμαθα τὸ λυπηρὸ μαντάτο τοῦ θανάτου καὶ ἑνὸς ἄλλου μάρτυρα τῆς Μακεδονικῆς ἐλευθεριᾶς, τοῦ Αγρινιώτη Παναγιώτου.

Τὸν κρεμάσανε οἱ Τοῦρκοι κεῖ πάνω στὴ Μακεδονία ἑνῶ κύτὸς φώνκζε: Κάτου οἱ τύραννοι! Νὰ ζήσῃ ὁ Ἑλληνισμός !

Ὁ μακαρίτης εἶχε καὶ μιὰ ἰδιοτροπία, νὰ μὴ γράφῃ ποτές του τὸ μικρό του ὄνομα, γι'αὐτὸ Παναγιώτου τὸν ἔμαθε ὁ κόσμος. Παναγιώτου θὰ τὸν μουρμουρίσῃ μεθαύριο ἡ Κλειὼ στ' αὐτὶ τοῦ Ἱστορικοῦ, γιὰ νὰ μνημονέψῃ τόνομα τοῦ μάρτυρα Ἀγρινιώτη, ὄντας θὰ καθήσῃ νὰ στορίσῃ τὸ τὶ γίνεται στὴν πατρίδα τοῦ μεγάλου Ἀλέξαντρου...

Μεγάλη καρδιὰ καθὼς εἶτανε ὁ Παναγιώτου, δὲν μπόραγε παρὰ νὰ συγκινηθῇ ἀπὸ τὶς μεγάλες θεωρίες τῶν δημοτικιστάδων καὶ νὰ πάρῃ καὶ κεῖνος τὸ δρόμο τῆς γλώσσας, π' ἀνοίξανε κάμποσα μεγάλα πνέματα σὰν τὸν Ψυχάρη κι' ἄλλους. Καὶ τότες προπάντω, ποῦ μερικοὶ σοφοὶ δάσκαλοι βρίζανε τοὺς δημοτικιστάδες γιὰ Βούλγαρους, καὶ ποὺ ὁ Μιστριώτης ἔλεγε στὴ θανὴ τοῦ Ντεληγιάννη — τὰ παίρνω ἀπὸ τὴ μακαρίτισσα τὴ «Πρωΐα»! «...Ναί ! οἰακοστρόφε ἀγορητά,προσήνεγκας τὰς μεγαλειτέρας ὑπηρεσίας πρὸς τὴν παντοχόθεν χειμαζομένην πατρίδα καὶ ὅταν ἐπάταζες διὰ τῆς δημοσθενείου σου γλώσσας [illegible], οἱονεί, ὀργανα ἐχθρᾶς ἐπικρατείας ὄντες, ἐλογίσαντο, ὅτι ἠδύναντο διαστρεβλῶσαι τὴν ὡραίαν τῶν προγόνων ἡμῶν γλῶσσαν διὰ τοῦ . . . ὁλεθρίου γλωσσικοῦ αὐτοῦ συστήματος...!»

Ὁ Παναγιώτου δίψαγε πάντα τὴ λευτεριὰ —τ' ἀντιλαλᾶνε κεῖ πάνου οἱ χαράδρες τοῦ Ὀλύμπου— γι' αὐτὸ κι' ἀγάπησε τὴ γλῶσσα τὴ λεύθερη ἀπὸ τὰ σκοινιὰ τῆς ψευτιᾶς !

Ἀγάπησε τὴ γλυκειὰ γλώσσα τῆς μάννας του, τὴ γλώσσα ποὺ τραγούδησε ὁ κλέφτης τὴ λευθεριὰ τῆς πατρίδας του, καὶ ποὺ μ' αὐτὴ ὁ Διάκος ἔσβυσε τὸ μοιρολόγι του, ποὺ συνώδεψε τὴ νιότη του, ποὺσβυνε πάνου στὶς ἄγριες φλόγες, πᾶναψε ἡ μανία τῆς ἐκδίκησης τῶν Τούρκων.

Φεύγοντας μοῦστειλε αὐτὸ τὸ γράμμα.

Θρασύβουλέ μου.

"Οταν θὰ διαβάζῃς τὸ γράμμα μου, θὰ πατάω καὶ πάλε τὸ χῶμα, τ' ἀγαπημένο χῶμα τῆς Μακεδονίας.

Νὰ μὲ συχωρέσῃς, ποῦ δὲ σ' ἀποχαιρέτησα.Κύτταξα νὰ σὲ βρῶ τὴ δευτέρα, ποῦφευγα γιὰ τὴ Λάρισσα, ἀλλὰ δὲ σὲ βρῆκα.

Πιστεύω ὅμως, πῶς θὰ συναντηθοῦμε καμιὰ φορὰ πάνου στὰ βουνὰ τῆς γλυκειᾶς μας Μακεδονίας.

Γιὰ φαντασου τί [illegible] ὡραία ζωή...Πάνου σὲ κανένα βράχο καθισμένοι κα[illegible] κρατῶντας τὸ ντουφέκι θὰ μιλᾶμε τὴ γλῶσσα μα[illegible] ἄλλοι κλέφτες τοῦ 21.

"Αν δὲ συναντ[illegible] κἀμιὰ φορὰ θαρρῶ νὰ μὴ μὲ ξεχασῃς.

Ἐμεῖς [illegible] [illegible]ψουμε μὲ πολλοὺς δχτρούς. Μπορεῖ νὰ ξαναδοθοῦμε. . . Μπορεῖ ὅμως καὶ νὰ σκοτωθῶ...Ποιός ξέρει... "Αν σκοτωθῶ μὴ λησμονᾶς νὰ μ' ἀνάβῃς κἄνα κερί.

Ἐμένα δὲ μὲ μέλει. Γλυκὸς ὁ θανατος, ποῦ ἔρχεται γιὰ τὴ γλυκειά μας Πατρίδα.

Λαρισσα 21 Μαρτίου 1906.

ὁ ἀδερφός σου
ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Καὶ γιὰ τὴν ἀντιγραφὴ

Θ. ΡΟΥΝΗΣ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ—«ΓΡΑΜΜΑΤΑ» (τόμος δεύτερος) Βγῆκε κι ὁ δεύτερος τόμος τοῦ βιβλίου ποὺ τόσον καιρὸ μὲ λαχτάρα τὸ καρτερούσαμε. Καλύτερα ἀπὸ μᾶς, θὰ μιλήσει ὁ *Πίνακας* πὸὺ δημοσιεύεται στὴν τελευταία σελίδα καὶ ποὺ δείχνει τοὺς φιλολογικοὺς θησαυροὺς ποὺ κλείνουν οἱ 230 σελίδες του. «Ἡ ποίηση στὸν περασμένο τὸν αἰῶνα— Τὰ μεγάλα τὰ ποιήματα — Ἡ τρελὴ μητέρα — Σύντομα σημειώματα— Τὸ θέατρο καὶ τὸ τραγούδι Ἡ ἐθνικὴ γλώσσα—Δρόμοι καὶ σταθμοὶ τῆς γλωσσικῆς ἰδέας—Ρωμιοὶ καὶ Ρωμιοσύνη — Ἡ παιδεία μας— Ἡ Μεγάλη Ἰδέα—Κολοκοτρώνης-Τρικούπης —Τὸ τραγοῦδι τοῦ Ρενάν—Ὁ Μιστρὰλ-Ρωμανός— Γιὰ τὸν Ἐρωτόκριτο—Τὸ «Ταξίδι» τοῦ Ψυχάρη — Ἕνα βιβλίο «τῆς Ζωῆς»—Γιὰ τὸ δρᾶμα, ὄχι γιὰ τὸ θέατρο—Μαρμάρων παράπονα».

Τὸ βιβλίο πουλιέται δρ. 3 (καὶ φρ. 3 γιὰ τὸ ἐξωτερικό), στὰ γραφεῖα μας καὶ στὸ Βιβλιοπωλεῖο τῆς «Ἑστίας».

★

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΒΛΑΜΗ τὰ πετυχτά, τὰ νόστιμα, τὰ γλεντζέδικα, τὰ γιομάτα ὀμορφιὰ καὶ χάρη, ποὺ τυπωθήκανε πρόπερσι στὸ «Νουμᾶ», βγήκανε τώρα καὶ σὲ ὄμορφο βιβλιαράκι, μὲ χαρτὶ πλούσιο καὶ μὲ τύπωμα [illegible] στὰ γραφεῖα τοῦ «Νουμᾶ» μιὰ δραχμή.

Ποιός εἶναι ὁ Βλάμης, δὲν μποροῦμε [illegible] τὸ ποῦμε, ἀφοῦ κι ὁ ἴδιος θέλει [illegible] Ἕνα μονάχα θὰ εὐκηθοῦμε, τώρα ποὺ ὁ *Βλάμης* ἔκαμε τὴν καλὴ ἀρχή, νὰν τἀποφασίσει κι ὁ *Κώστας Γαζίας* νὰ μᾶς δώσει σὲ τόμο τὰ τρυφερὰ καὶ περισσότεχνα τραγούδια του.

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΠΟΙΟΣ ΤΑ 'ΠΕ !

Φίλε «Νουμᾶ»,

Παρακινήθηκα ἀπὸ τὰ λίγα λόγια ποὺγραφες στὸ περασμένο φύλλο σου κ' ἔτρεξα καὶ διάβασα στὰ «Παναθήναια» τὸ ἄρθρο τοῦ καθηγητῆ κ. Ν. Χατζηδάκη γιὰ τοὺς φοιτητάδες. Νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια, δὲν ἐνθουσιάστηκα καὶ τόσο γιατὶ καμιὰ πρωτοτυπία δὲ βρῆκα σ' αὐτό· ὅσα γράφει ὁ κ. καθηγητής, εἶναι γραμένα καὶ γράφουνται ὁλοένα στὸ «Νουμᾶ» ἀπὸ τὸν Ἴδα κι ἀπὸ τοὺς ἄλλους συνεργάτες σου. Πῶς τὴν ἔπαθες λοιπὸν καὶ ρεκλαμάρισες ἕνα τέτιο ἄρθρο ;

Φιλικώτατος
ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΟ

Σημ. τοῦ «Νουμᾶ». Δὲ ρεκλαμαρίσαμε κανένα ἄρθρο, οὔτε γράψαμε πὼς τὸ ἄρθρο τοῦ κ. Χατζηδάκη εἶναι πρωτότυπο. Εἴπαμε μονάχα καὶ τὸ ξαναλέμε, πὼς ἀξίζει [illegible] συχαρίκια ὁ κ. Χατζηδάκης γιατὶ μιλώντας στοὺς φοιτητάδες δὲν τοὺς μίλησε σὰν καθηγητὴς [illegible] καὶ ξέρουμε δὰ πῶς μιλοῦνε οἱ καθηγητάδες[illegible]!], ἀλλὰ τοὺς μίλησε σὰν πατριώτης καὶ σὰ γνωστικὸς ἄθρωπος. Τοὺς μίλησε δηλ. ξάστερα, τίμια, παληκαρίσια, καὶ τὸ σπουδαιότερο, **Ρωμαΐϊκα**. Ἂν εἶπε πράματα γραμένα καὶ ξαναγραμένα στὸ «Νουμᾶ», τόσο τὸ καλύτερο καὶ γιὰ τὸ «Νουμᾶ» καὶ γιὰ τὴν ἀφεντιά του. Ἐμεῖς τὸ χαιρόμαστε ὅτα βλέπουμε νὰ μᾶς παίρνουν τὶς γνῶμες μας καὶ νὰν τὶς κυκλοφοροῦν, ἀφοῦ γι' αὐτὸ καὶ τὶς γράφουμε. Δὲν τὶς γράφουμε βέβαια γιὰ νὰν τὶς φιλάμε στὸ ξύδι σὰν τουρσί.

Ὅπως μίλησε ὁ κ. Ν. (ὄχι ὁ κ. Γ., γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ !) Χατζηδάκης στοὺς φοιτητάδες, δὲ μίλησε κανένας ἄλλος καθηγητὴς ὡς τώρα, γιατὶ τέτιους τίμιους πατριώτες δὲν ἔχει πολλοὺς τὸ Πανεπιστήμιο.

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

— Τὸ σημερινὸ φύλλο βγαίνει σὲ χερότερο χαρτὶ κι ἀπὸ κεῖνο ποὔβγαινε πρῶτα. Τὸ φταίξιμο δὲν εἶναι δικό μας. Τὸ χαρτοπωλεῖο Πάλλη καὶ Κοτζιᾶ μᾶς δήλωσε πὼς τέτιο χαρτὶ θὰ μᾶς δίνει γιὰ μερικὲς μέρες ἀκόμα, ὅσο νὰ πάψει ἡ ἀπεργία ποὺ ξέσπασε τώρα τελευταῖα στὴν Εὐρώπη στὶς φάμπρικες τοῦ χαρτιοῦ.

— Στὸ φύλλο τῆς ἄλλης Κυριακῆς, στὸ πρῶτο δηλ. φύλλο τῆς ΣΓ' χρονιᾶς τοῦ «Νουμᾶ», θὰ δημοσιέψουμε ἄρθρο τοῦ Ψυχάρη μὲ τὸν τίτλο «Πρωτοχρονιάτικο», καθὼς καὶ εἴκοσι μικρὰ ποιήματα τοῦ Κωστῆ Παλαμᾶ μὲ τὸ γενικὸ τίτλο «Σατιρικὰ γυμνάσματα».

— Στὸ ἴδιο φύλλο θὰ δημοσιέψουμε ἀνέκδοτο ποίημα τοῦ Πάλλη καὶ κριτικὸ ἄρθρο τοῦ Πέτρου Βασιλικοῦ γιὰ τὸ «Ἀρχιτέχτονα Μάρθα» τοῦ Νιρβάνα.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Τ. Χρ. Σ' εὐχαριστοῦμε. Θὰ δημοσιευτεί. Ὁ κ. Μ. Καλ. εἶναι συντρομητής τοῦ «Νουμᾶ».—*Στ. Κοντολ.* στὴ Σμύρνη. Λάβαμε τὴ συντρομὴ τοῦ 1908 καὶ σ' εὐχαριστοῦμε.—*κ. Δ. Π.* Δημ. στὴν Πόλη. Λάβαμε τὰ 4 φρ. καὶ σοῦ στέλνουμε τὰ βιβλία. Πληροφόρεσέ μας, παρακαλοῦμε, τὴν παραλαβή τους — *κ. R.* Par. Liverpool. Λάβαμε τὴ συντρομὴ τοῦ 1908 κ' εὐχαριστοῦμε.

ΣΤΟΥ «ΝΟΥΜΑ»

[illegible] γραφεῖο(δρόμος Ζήνωνα2 (πουλιοῦνται ΜΙΑ ΔΡΑΧΜΗ τὸ ἕνα καὶ 1,25 φρ. χρ. γιὰ τὸ ἐξωτερικό, τἀκόλουθα βιβλία : τοῦ ΨΥΧΑΡΗ «Τὸνειρο τοῦ Γιαννίρη» — τοῦ ΠΑΛΛΗ «Ἥλιος καὶ Φεγγάρι»—τοῦ ΦΩΤΙΑΔΗ «Τὸ γλωσσικὸ ζήτημα καὶ ἡ Ἐκπαιδευτική μας ἀναγέννηση— τοῦ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗ «Ἱστορία τῆς Ρωμιοσύνης»,«Μαζώχτρα καὶ Βρουκόλακας» καὶ «Νησιώτικες Ἱστορίες»—τοῦΔ.ΤΑΝΤΑΛΙΔΗ «Οἱ σκιές μου»—τοῦ ΠΑΝΤΕΛΗ ΧΟΡΝ«τὸ Ἀνεχτίμητο» (δρᾶμα)—τοῦ ΠΛΙΑ ΣΤΑΥΡΟΥ «Θρησκεία καὶ Πατρίδα» —τοῦ ΣΤΕΦ. ΡΑΜΑ «Τα Παλιὰ καὶ τὰ Κινούρια» —τοῦ Γ. ΑΒΑΖΟΥ «Ἡ ματιὰ»—τοῦ Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ «Ζωντανοὶ καὶ πεθαμένοι» καὶ «Ὁ Ἄσωτος» (δράματα)— τοῦ ΛΟΓΓΟΥ «Δάφνης καὶ Χλόη» (μεταφρ. Βουτειρίδη)— τοῦ ΕΥΡΙΠΙΔΗ «Ἡ Μήδεια» (μεταφρ. Περγιαλίτη)—τοῦ ΣΟΦΟΚΛΗ «ὁ Αἴας» (μετάφρ. Ζήσιμου Σίδερη).

Η ΙΛΙΑΔΑ μεταφρασμένη ἀπὸ τὸν Ἀλέξ. Πάλλη δρ. 2 καὶ φρ. χρ. 2 1/2 γιὰ τὸ ἐξωτερικό.

Ο ΑΘΡΩΠΙΝΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ τῆς κ. Ἀλεξάντρας Παπαμάσκου, χρυσοδεμένος, δρ. 1 1/2 καὶ φρ. χρ. 2 γιὰ τὸ ἐξωτερικό.

Τοῦ ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ «Ἴαμβοι καὶ Ἀνάπαιστοι»— «Τρισεύγενη» —«Γράμματα»—«Ἀσάλευτη Ζωή», 6 δρ. ἀντὶς 12 ποὺ πουλιοῦνται στὰ βιβλιοπωλεῖα. Γιὰ τὶς ἐπαρχίες 6,50 καὶ γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ 7 φρ. χρ. δίχως ἄλλο ἔξοδο γιὰ τὰ ταχυδρομικά. — Ὁ «δωδεκάλογος τοῦ Γύφτου», 3 δραχμές. «Ὁ θάνατος τοῦ Παληκαριοῦ» δρ. 1.

Τοῦ ΙΔΑ «Μαρτύρων καὶ ἡρώων αἷμα.» δρ. 2.

Τοῦ Γ. ΜΑΡΚΕΤΗ Πλουτολογία (Δρ. 1) — Κριτικὴ τοῦ ἄδολου λογισμοῦ τοῦ Κάντ (δρ. 1) — Τὸ δασμολογικὸ ζήτημα στὴν Ἀγγλία (λεφτὰ 50)

Τοῦ ΛΕΑΝΤΡΟΥ Κ. ΠΑΛΑΜΑ τὰ «Πρῶτα τραγούδια» δρ. 1.

Τοῦ ΞΕΝΙΤΕΜΕΝΟΥ «Τὸ Μπαμπάκι» δρ. 1.

Τῆς κ. ΕΙΡΗΝΗΣ ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ «Ἀπὸ τὸν κόσμο τοῦ σαλονιοῦ» δρ. 1.

Τοῦ ΨΥΧΑΡΗ ὅλα τὰ ἔργα ἀπὸ δρ. 4 ὁ τόμος.

Τοῦ Γ. ΣΚΛΗΡΟΥ «Τὸ κοινωνικό μας ζήτημα» δρ. 0,50.

Τὸ γραφεῖο τοῦ «Νουμᾶ» στέλνει στοὺς συντρομητάδες τοῦ Ἐξωτερικοῦ ὅ,τι βιβλία τοῦ ζητήσουνε στὶς τιμὲς ποὺ τὰ πουλοῦνε τἄλλα βιβλιοπωλεῖα, δίχως παραπανιστὸ ἔξοδο, ἐξὸν τὰ ταχυδρομικά.

Τόμοι περασμένοι τοῦ «Νουμᾶ» (ἐξὸν ἀπὸ τὸν πρῶτο ποὺ δὲν ὑπάρχει κανένα του ἀντίτυπο) πουλιοῦνται δρ. 12 ὁ ἕνας γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ φρ. χρ. 12 γιὰ τὸ ἐξωτερικό.